Theatervoorstelling helpt balans opmaken van werken in de eerstelijnszorg

‘Wakker schudden, aan het twijfelen breng

Zelfs artistiek leider Walter Supèr (46) is verbaasd over de grote weerklank die Springtij vindt. En dat na vijf voorstellingen die Theatergroep Plezant eerder maakte, speciaal voor zorgprofessionals. Springtij gaat over de verwachtingen, verlangens en problemen van mensen die in de eerstelijnszorg werken. Zeer herkenbaar voor de toeschouwers. Maar herkenbaarheid is niet genoeg: ‘Theater gaat pas echt zijn werk doen als het raspt, schuurt, provoceert, schrijnt, in het hart raakt, de ogen opent, twijfels brengt en tot nadenken stemt.’

In Springtij ontmoeten zes oude studievrienden, inmiddels eerstelijns zorgprofessionals, elkaar weer na twintig jaar in een vakantiehuis. Hier delen zij hun ervaringen en kijken terug op de verwachtingen en wensen waarmee zij twintig jaar geleden hun carrière begonnen. Dit alles tegen de achtergrond van de huidige gezondheidszorg. (Foto: Springtij)

De bezoekers hebben twee gastenboeken vol geschreven over wat ze van de theatervoorstelling vonden. Een greep uit de reacties: ‘We zijn als team aan de praat geraakt over de dingen in ons werk die er echt toe doen.’ ‘Jullie hebben ons geconfronteerd en geïnspireerd.’ ‘Ik vond het zo fijn om weer eens echt in gesprek te raken over mijn vak.’

Wakker maken

Theatergroep Plezant wil professionals wakker maken. ‘Mensen terugbrengen naar de kernvragen waarmee ze ooit in hun beroep stapten’, legt artistiek leider Walter Supèr uit. ‘Hoe sta ik er eigenlijk voor als ik de balans opmaak van mijn werkzame leven?’

Springtij gaat over zes zorgprofessionals die ooit in hetzelfde studentenhuis woonden. Destijds, vlak voordat ze uitzwermden, schreven ze zichzelf een brief. Daarin staat wie ze hopen te zijn over twintig jaar, wat hun wensen zijn voor later en ook de geheimen die ze nooit samen hebben gedeeld. Nu – die twintig jaar zijn inmiddels voorbij – ontmoeten de zes elkaar weer in een zomerhuis in de Ardennen. Ze hebben intussen een staat van dienst opgebouwd als huisarts, fysiotherapeut, gezinscoach, medisch ethicus, apotheker en muziektherapeut en delen hun ervaringen én de inhoud van de brieven van destijds. Thema’s als geluk, macht, geld, levensvervulling, liefde en verantwoordelijkheid komen aan de orde. En dat alles tegen de achtergrond van de huidige gezondheidszorg.

Begeestering

De kernvraag van Springtij is hoe de patiënt of cliënt in de eerstelijnszorg meer eigen regie kan krijgen. En wat de zorgprofessional daaraan kan bijdragen. Supèr heeft het niet zo begrepen op theoretische begrippen als zelfmanagement en participatiemaatschappij. ‘Ik hoor zorgverleners vaak zeggen: wat moeten we met die concepten die vooral op papier leven? Na het zien van onze voorstelling kunnen ze die abstracties beter plaatsen, zowel in hun professionele leven als in hun privéleven.’ Zelfmanagement van de cliënt begint bij zelfmanagement van de zorgprofessional, stelt Supèr. ‘Al is de cliënt of patiënt steeds beter geïnformeerd, de ware begeestering zal toch moeten komen via de zorgprofessional. Door de manier waarop de eerstelijns zorgverlener zijn zorg aanbiedt, kan hij de cliënt motiveren om steeds meer zelf de touwtjes in handen te nemen.’

‘Mensen terugbrengen naar de kernvragen waarmee ze ooit in hun beroep stapten’

en en tot nadenken stemmen’

‘Je krijgt een spiegel voorgehouden’

Willem Goedhart, adviseur van ROSAlmere en fysiotherapeut, zag Springtij in de Stadsschouwburg in Almere: ‘Door zijn frisse, creatieve aanpak brengt theatergroep Plezant het thema zelfmanagement tot leven en maakt je enthousiast. Je krijgt als het ware een spiegel voorgehouden. De volgende dag op je werk denk je: hoe ging dat gisteravond ook alweer? Op een vanzelfsprekende, natuurlijke manier ga je nadenken over de manier waarop je je eigen cliënten benadert en hoe je mensen kunt prikkelen tot verandering. Zo’n theatervoorstelling is een prima *trigger* om professionals mee te krijgen in nieuwe ontwikkelingen in de zorg. En het voelde ook nog echt als een avondje uit met collega’s!’

Ook de rol van de zorgverzekeraar wordt in Springtij belicht. ‘Het lijkt soms alsof zorgverleners en zorgverzekeraars tegenover elkaar staan in plaats van naast elkaar met elk een eigen invalshoek.’

Veilige aftrap

De zorg maakt een belangrijke transitiefase door en volgens Supèr moeten professionals daarvan doordrongen raken. Als we niet oppassen zijn we over tien jaar de helft van ons inkomen kwijt aan gezondheidszorg, zegt hij. Een maatschappelijk knelpunt dat de individuele praktijk overstijgt. ‘Wat doe je ermee? Is de wereld groter dan jouw eigen spreek- of behandelkamer?’

Lijkt wat Theatergroep Plezant doet op wat vroeger vormingstheater heette?

‘Daar probeer ik verre van te blijven! Vormingstheater klinkt naar een opgeheven vingertje, naar theater dat het publiek inpepert hoe het zit in het leven. Theatergroep Plezant geeft geen antwoorden, we hopen mensen wakker te maken, tot nadenken aan te zetten en misschien aan het twijfelen te brengen: hoe doe ik het zelf eigenlijk? Wij werken in de traditie van het Werktheater, maar dan op een eigentijdse manier.’

De werkende mens in relatie tot zijn omgeving staat altijd centraal bij Theatergroep Plezant. In 2003 maakte Plezant een voorstelling in samenwerking met het toenmalige ziekenhuis Nieuwegein. Dat was de eerste stap in de gezondheidszorg. Vaak functioneren de voorstellingen als beginpunt van een veranderprogramma. Voor wie dat wenst, biedt Plezant een totaalpakket waarbij coaches en veranderkundigen met medewerkers aan de slag gaan om zaken uit te diepen of om een bepaald proces door te maken. ‘Praten over een persoonlijke situatie kan heel gevoelig liggen. Dan biedt een voorstelling een veilige aftrap, een mooie kapstok om op een dieper niveau met elkaar in dialoog te gaan.’. **<<**

Theatergroep Plezant maakt met een gerenommeerde groep acteurs en muzikanten theatervoorstellingen over werk, leven en liefde. De voorstelling Springtij is ontwikkeld in opdracht van ProGez (regionale ondersteuningsstructuur ROS in Drenthe, Overijssel, Flevoland en de Veluwe) en ROSAlmere. Springtij ging in oktober 2013 in première en staat ook najaar 2014 op het repertoire. De voorstelling werd kosteloos aangeboden door Caransscoop, regionale ondersteuningsorganisatie voor de eerste lijn.
Meer info: www.plezant.nl .

Els van Thiel